

Αυξητική και Ωριμότητα

Δρ. Βασιλική Καζάνα

Αναπλ. Καθηγήτρια

ΤΕΙ Καβάλας, Τμήμα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος Δράμας

Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής

Τηλ. & Φαξ: 25210 60435

E-mail: vkazana@teikav.edu.gr

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΗ ΔΑΣΟΠΟΝΙΑ

**Δασική
αποταμίευση**

Γίνεται σε είδος ή χρήματα για
αυστηρή αειφορία ή αντιμετώπιση
έκτακτων αναγκών

Μόνιμη → Μέρος όλου του δάσους εκτός
εκμετάλλευσης

Κινητή → Μέρος του λήμματος / έτος παρακρατείτε
κατά επιφάνεια ή όγκο

Χρόνος

Ηλικία
δένδρου ή
συστάδας

Απόλυτη ή
πραγματική

=

Πραγματικός χρόνος
αύξησης του δένδρου ή
συστάδας

Οικονομική
ή
δασοπονική

=

Χρόνος που κάτω από
κανονικές συνθήκες στο
συγκεκριμένο
κλιματοεδαφικό
περιβάλλον θα
χρειαζόταν το δένδρο να
αποκτήσει τις διαστάσεις
που πραγματικά έχει

Ώριμη
ηλικία

=

Εκείνη που το δένδρο ή η
συστάδα γίνονται ώριμα
για υλοτομία
[μόνο ομήλικα]
Στα κηπευτά → ώριμη
διάμετρο

Ωριμότητα για υλοτομία

Όταν οι διαστάσεις και οι τεχνικές ιδιότητες είναι κατάλληλες για τον δασοπονικό σκοπό που καθορίστηκε.

Εύκολος προσδιορισμός στα κηπευτά δάση.

Στα ομήλικα δάση → εκείνη η κατάσταση όπου η υλοτομία της συστάδας αποδίδει σχετικά το μεγαλύτερο ποσό από επιδιωκόμενες κατηγορίες ξύλου.

Περίτροπος χρόνος (Μόνο ομήλικα)

Ο χρόνος που χρειάζεται για να υποβληθούν όλες οι συστάδες σε αναγεννητικές υλοτομίες

**Χρόνος
περιφοράς**
(Μόνο κηπευτά)

Χρονικό διάστημα μεταξύ δύο κηπεύσεων
στη συστάδα

**Χρόνος
αναγέννησης**
(γενικός και ειδικός)

Χρόνος που απομακρύνεται
εξολοκλήρου η μητρική συστάδα

**Χρόνος
διαχείρισης**

Χρόνος για καθορισμό λήμματος
(διαχειριστικό σχέδιο)

**Χρόνος
αναγωγής**

Χρόνος για μετάβαση από μία
διαχειριστική μορφή σε μία άλλη

**Χρόνος
εξίσωσης**

Χρόνος για αποκατάσταση του
κανονικού ξυλαποθέματος

Χρόνος ανόδου

Χρόνος για μετάβαση από μία βαθμίδα
διαμέτρου στην επόμενη

ΑΥΞΗΣΗ

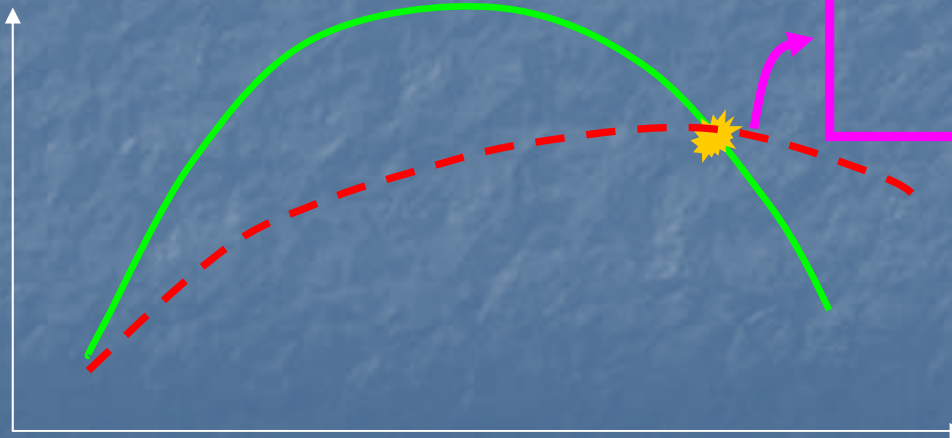
Τρέχουσα
αύξηση

Τα m^3 που αυξάνει το δένδρο ή συστάδα σε 1 χρόνο ή μία βλαστική περίοδο [συνήθως στην πράξη μετράται σε περιόδους 1-10 ετών]

Μέση συνολική αύξηση → Όγκος / Ηλικία

Αύξηση
(m^3)

Ωριμότητα μέγιστου
ξυλώδους όγκου

Ηλικία

Ποσοτική αύξηση

Προσδιορισμός ποσοτικής αύξησης

Αύξηση δένδρου

Αύξηση διαμέτρου :

$$I_d = d_{u+n} - d_u$$

Αύξηση κυκλικής
επιφάνειας :

$$I_g = \frac{\pi}{4} (d_{u+n}^2 - d_u^2)$$

Αύξηση όγκου :

$$I_v = \frac{\pi}{4} d_{u+n}^2 \cdot h_{u+n} \cdot f_{u+n} - \frac{\pi}{4} d_u^2 \cdot h_u \cdot f_u$$

Εκατοστιαία αύξηση ή
ποσοστό αύξησης

$$P_v = \left(n \sqrt[n]{\frac{V_u}{V_{u-n}}} - 1 \right) 100$$

V_u → τελικός όγκος

V_{u-n} → αρχικός όγκος δένδρου

P_v → ποσοστό τοκισμού (%)

ή

$$P_v = \frac{V_u - V_{u-n}}{V_u + V_{u-n}} \cdot \frac{200}{n}$$

Τύπος Pressler

ή

$$P_v = \frac{400}{nd}$$

Τύπος Schneider

d → διάμετρος (cm)

n → αριθμός ετήσιων δακτυλίων στο 1^ο εκατοστό του τρυπανιδίου

Επίσης

$$P_v = 2,6 \times \frac{2\beta}{d}$$

Τύπος Jacobson

β → πλάτος των 10 τελευταίων δακτυλίων σε χιλιοστά

d → διάμετρος (cm)

Αύξηση συστάδας

A) ΑΥΞΗΣΗ ΔΙΑΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

1) Ευθύγραμμη σχέση

$$I_d = a_0 + a_1 d$$

a_0, a_1 → παράμετρος
 d → διάμετρος
 I_d → αύξηση διαμέτρου

$$I_d = \frac{\sum (a_0 + a_1 d)}{N}$$

ή

$$\bar{I}_d = a_0 + a_1 \bar{d}$$

2) Μέθοδος διαφορών

3) Μέθοδος τρυπανιδίων

B) ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΤΑ ΥΨΟΣ

- 1) Με καμπύλη ύψους
- 2) Διαφορά υψών μέσου κορμού κυκλικής επιφάνειας στην αρχή και το τέλος της περιόδου
- 3) Πίνακες παραγωγής

Γ) ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΤΑ ΟΓΚΟ

1) Μέθοδος 2 απογραφών

$$I_v = \frac{V_2 - V_1}{n}$$

n → διάστημα μεταξύ των 2 απογραφών (έτη)

2) Με 1 απογραφή

$$I_v = V_2 \left(\frac{I_g}{G_2} + \frac{I_h}{H_2} + \frac{I_f}{F_2} \right)$$

- I_v → αύξηση κατ' όγκο
- I_g → αύξηση κυκλικής επιφάνειας
- I_h → αύξηση ύψους
- I_f → αύξηση μορφαριθμού
- V_2 → όγκος από απογραφή
- G_2 → κυκλική επιφάνεια
- H_2 → μέσο ύψος
- F_2 → μορφαριθμός

Όταν $I_h = 0$
και $I_f = 0$

Δεν υπάρχει αύξηση ύψους και μορφαριθμού

ΤΟΤΕ

$$I_v = \frac{V_2}{G_2} I_g$$

ομήλικες συστάδες

3) Τριπανίδια

Ποσοστό αύξησης όγκου συστάδας

$$P_v = \frac{\sum \frac{400}{n} \cdot d}{\sum d^2}$$

Ιστορική αύξηση

Ιστορική αύξηση

Είδος τρέχουσας αύξησης. Είναι το άθροισμα καρπώσεων (ΣN) από τότε που τηρούνται βιβλία διαχείρισης αυξημένο ή ελαττωμένο κατά το ποσό που ελαττώθηκε ή αυξήθηκε ο ξυλώδης όγκος του δάσους και μετά από διαίρεση αυτού του αποτελέσματος με τον αριθμό των χρόνων της χρονικής περιόδου (n).

$$I_a = \frac{\Sigma N + (V_\tau - V_\alpha)}{n}$$

Όπου:

V_τ → τελικός όγκος

V_α → αρχικός όγκος

I_a → ιστορική αύξηση

Προοδευτικά ελαττούμενη αύξηση

$$I_v = M \cdot 0,0 p \cdot \frac{n}{2}$$

Χρησιμοποιείται για καθορισμό του λήμματος και αναφέρεται στην αύξηση του όγκου που ρευστοποιείται σε μία ορισμένη περίοδο

Όπου:

I_v → αύξηση

M → όγκος για ρευστοποίηση (ετήσια αύξηση)

p → ποσοστό αύξησης

n → έτη (n περιόδου)

Ποιοτική αύξηση

Ποσοστό
ποιοτικής
αύξησης

$$P_q = \left(\sqrt[n]{\frac{Q}{q}} - 1 \right) \cdot 100 \quad \left[\text{Από: } Q = q \cdot 1,0p_q^n \right]$$

ή

Τύπος
προσέγγισης
Pressler

$$P_q = \frac{Q - q}{Q + q} \cdot \frac{200}{n}$$

Όπου:

q → ποιότητα δάσους στην αρχή της περιόδου

Q → ποιότητα δάσους στο τέλος της περιόδου

Η ποιοτική αύξηση προέρχεται από την διαφορά τιμής των παραγόμενων διάφορων κατηγοριών ξυλείας στον χρόνο

Υπερτιμητική αύξηση

$$P_t = \left(\sqrt[n]{\frac{T}{t}} - 1 \right) 100 \quad \left[\text{Από : } T = t \cdot 1,0p_t^n \right]$$

ή

$$P_t = \frac{T - t}{T + t} \cdot \frac{200}{n}$$

Όπου:

- $T \rightarrow$ τιμή του ξύλου σήμερα
- $t \rightarrow$ τιμή του ξύλου πριν από n χρόνια
- $P_t \rightarrow$ ποσοστό υπερτίμησης
- $n \rightarrow$ αριθμός ετών της περιόδου

Προέρχεται από την διαφορά τιμής πώλησης ξυλείας της αυτής κατηγορίας σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα

Ενδεικτικό ποσοστό τοκισμού ή ποσοστό αποδοτικότητας

$$W = (P_v + P_q + P_t) \cdot \frac{H}{H + G} \quad (\text{Pressler})$$

$$= (P_v + P_q + P_t) - \frac{G}{H} \cdot p \quad (\text{Kroft})$$

Όπου:

$W \rightarrow$ ενδεικτικό ποσοστό τοκισμού

$P_v \rightarrow$ ποσοστό κατ' όγκου αύξησης

$P_q \rightarrow$ ποσοστό ποιοτικής αύξησης

$P_t \rightarrow$ ποσοστό υπερτιμητικής αύξησης

$H \rightarrow$ ξυλώδες κεφάλαιο

$G \rightarrow$ σύνολο λοιπών κεφαλαίων (έδαφος κλπ)

$P \rightarrow$ δασικό επιτόκιο

Όταν

$W > p \rightarrow$ συστάδα ανώριμη
εμπορικά

$W = p \rightarrow$ συστάδα ώριμη
εμπορικά

$W < p \rightarrow$ συστάδα υπερώριμη
εμπορικά

Ωριμότητες

Φυσική ωριμότητα

- 1) Όταν τα δένδρα αρχίζουν να ξηραίνονται
- 2) Όταν η φυσική αναγέννηση έχει τελειώσει
- 3) Στα πρεμνοφυή όταν αρχίζουν και χάνουν την παραβλαστικότητα τους

Τεχνητή ωριμότητα

Όταν το δένδρο ή δάσος υλοτομούμενο δίνει κατάλληλο υλικό για μία ειδική ανάγκη

Ωριμότητα μέγιστου ξυλώδους όγκου

$$\text{Όταν } \frac{V}{u} = \text{MAX}$$

Συνολική
μέγιστη
αύξηση

ή

Ενδιάμεσες καρπώσεις

$$\frac{V + \Sigma d}{u} = \text{MAX}$$

Είναι δηλαδή το σημείο τομής της καμπύλης τρέχουσας αύξησης και μέσης συνολικής αύξησης

ή διαφορετικά όταν

$$P_v = \frac{100}{u}$$

Ηλικία

ποσοστό
αύξησης

Ωριμότητα μέγιστης δασικής προσόδου

$$\text{Όταν } \frac{A_u + D_a + D_b + \dots - C - (v + s)u}{u} = \text{MAX}$$

Δηλαδή όταν

$$\frac{A_u}{u} = \text{MAX}$$

Όπου:

A_u	→	χρηματική πρόσοδος
D_a, D_b	→	ενδιάμεσες καρπώσεις
C	→	έξοδα αναδάσωσης
v	→	φόροι
s	→	διοικητικά έξοδα

Ωριμότητα της μέγιστης εδαφικής προσόδου ή εμπορική ωριμότητα

Όταν η δασική γη δίνει μέγιστη δασική ετήσια πρόσοδο με
κάποιο επιτόκιο p

$$\text{Δηλ. όταν } \frac{A_u + D_a \cdot 1,0 p^{u-a} + C \cdot 1,0 p^u}{1,0 p^u - 1} \cdot 0,0p - (v + s) \rightarrow \text{MAX}$$

Όπου:

v → ετήσια διοικητικά έξοδα

s → ετήσιοι φόροι

Μέγιστη δυνατή παραγωγή και μέγιστο δυνατό ξυλώδες κεφάλαιο

Ανομήλικα δάση

Μετράμε διαμέτρους μερικών χονδρότερων και υγιών δένδρων του δάσους και παίρνουμε τον μέσο όρο

Ομήλικα δάση

Υπολογίζουμε τη μέση ηλικία των υγιών δένδρων της παλαιότερης συστάδας